

## ● هیئت جدید (ترجمه) / هیئت / فارسی

hey'at-e jadid (t.)

طالبوف، عبدالرحیم بن ابوطالب، ۱۲۵۰ - ۱۳۲۹ قمری  
tālebof, 'abd-or-rahīm ebn-e abo-tāleb (1835 - 1911)

ترجمه کتاب هیئت «فلاماریون» فرانسوی است این کتاب توسط ب. چارکسوف از فرانسوی به زبان روسی و توسط طالب اف از روسی به فارسی ترجمه شده است. مختصری است با اشکال و نقشه‌های توضیحی که در هر موضوع ترسیم شده به روشی سهل و ساده که همه بتوانند از آن بهره برند و بر دقایق این فن اطلاع پیدا کنند، در بیست «فصل»: ۱. در این که زمین مدور است؛ ۲. زمین در جو فضای لایتهای شنا می‌کند؛ ۳. در این که کره زمین به دور خود می‌گردد؛ ۴. در کیفیت روز و شب است؛ ۵. زمین به دور آفتاب می‌گردد؛ ۶. در تفاوت هوای اراضی روی زمین؛ ۷. در منطقه‌های زمین و دایره‌های او؛ ۸. در بیان آفتاب؛ ۹. در قمر و حرکت و تغییرات صوری او؛ ۱۰. در کلیه نظرات دستگاه شمسی؛ ۱۱. در سیارات متوسط الحجم؛ ۱۲. در سیارات عظیم الجثه؛ ۱۳. در ستاره‌های دم‌دار؛ ۱۴. در ستاره‌های غلطان (شهب ناقبه)؛ ۱۵. در آسمان کواکب ثابته؛ ۱۶. در هیئت جامعه کواکب ثابته؛ ۱۷. در کواکب الوان و کواکب متغیره؛ ۱۸. در بیان تقویم.

چاپ: به اذن نظارت جلیله معارف استانبول در سنه ۱۳۱۲ در مطبعه اختر به چاپ رسیده است؛ تهران، ۱۳۱۳ ش، ضمن گاهنامه.

[الذریعة ۲۵/۲۵۶؛ فهرستواره منزوی ۴/۲۸۵۹]

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۷۱۸

آغاز: علم هیئت یعنی علم افلاک، افلاک که جمع فلک است عبارت از همه موجودات زمینی و آسمانی است؛ انجام: یعنی شما حالا یک اساس مهمه عالم معرفت را در تصرف خود دارید خط: نستعلیق، کا: میر علی اکبر لاجوردی کاشانی، تا: با تاریخ ۱۳۱۴ق؛ با یادداشت یادگاری است که میر علی اکبر لاجوردی کاشانی (کاتب نسخه) به تاریخ جمعه شعبان ۱۳۱۴ نوشته؛ ۸۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۷-۲۷]

۲. قم: گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۲/۱-۱۱۴۲/۶

آغاز: اخطار مخصوص بنده بی مقدار عبدالرحیم بن ابوطالب نجار تبریزی این کتاب حکیم فرزانه (فلاماریون) فرانسوی را محض اشاعه این علم شریف به فارسی ساده آزاد از هر گونه؛ انجام: از عموم معارف وطن مستدعی عفو و اغماض از غلطهای خود هستم (چه کند بینوا همین دارد) و حسن توجه قبول ایشان را اجر زحمات محقر خود می‌دانم و بس

خط: نسخ، کا: میرزا محمد آقا پور حاجی ملامحمد رضا نیره ملا هادی الویری، تا: ۱۵ جمادی الاول ۱۳۲۱ق؛ ۱۱۶گ، ۲۱ سطر،

اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۸۵]

## ● هیئت جدید / هیئت / فارسی

hey'at-e jadid

مختصری است در هیئت جدید که مؤلف آنرا به عنوان مقدمه بر کتاب مفصلی نوشته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۳۹/۲

آغاز: بسمله هیئت جدید در معرفت بعد و میل کواکب چون خواهند که کواکب آسمان را بشناسند؛ انجام: و خصوصیات مطالب مرقومه آن نموده و فایده برداشت کا: اصفهانی، عبدالله بن هدایت، تا: جمادی الثانی ۱۳۱۳ق؛ جدول، دارای کمند، با اشکال نجومی؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۰۴]

## ● هیئت جلال / هیئت / فارسی

hey'at-e jalāl

طهرانی، جلال الدین، ۱۳۱۰ قمری  
tehrānī, jalāl-od-dīn (1893 -)

در هیئت جدید است و مؤلف آنرا ناتمام گذاشته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۳۹/۲

آغاز: بسمله، جغرافیا لفظ یونانیست و از مصطلحات ارسطو؛ انجام: چنانکه بیان کردیم و لازمه حرکت دربیضی است خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ با اشکال نجومی؛ جلد: تیماج، ۱۰۵ص (۱۴-۱۱۸)، اندازه: ۱۶/۳×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۵۸]

## ● هیئت در معرفت حرکت و قوس / هیئت / فارسی

hey'at dar ma'rafat-e harekat va qows

طبری، محمد بن ایوب، -۴۸۵ قمری  
tabarī, mohammad ebn-e ayyūb (-1093)

برخی از اصطلاحات علم هیئت را بیان کرده و از خواجه نصیر یاد نموده است. که تنظیم آن مطمئناً از طبری نیست و از کلمات او استفاده شده است.

قم: مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۹۲۶

آغاز: معرفت هر حرکتی و قوسی و دایره ی و خطی و نقطه‌که منجمان بر او عمل می‌کنند از گفتار استاد ابو جعفر محمد بن ایوب الحاسب الطبری رحمة الله علیه دایره ی فلک البروج دایره بود که از رفتن آفتاب پدید آید بر کره کل از مغرب سوی مشرق؛ انجام: بناهای معظم ویران شود و سیل‌های عظیم پیدا شود و زمین لرزه‌های عظیم باشد یا آب دریاها کم شود و جانوران آبی هلاک شوند و کار اهل علم بد باشد

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۳ سطر، اندازه:

۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۵-۲۲۹۵]

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد سی و چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276272

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۳/۲۰۱۴